

Broj: 02-05-3046-17/14
Sarajevo, 17.02.2014. godine

Na osnovu čl. 22. i 24. stav 4. Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 24/03 - Prečišćeni tekst i 38/13), Vlada Kantona Sarajevo, na **56.** sjednici održanoj **17.02.2014.** godine, donijela je sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Izvještaj o stanju u oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom u 2013. godini.
2. Planirati sredstva u Budžetu Kantona Sarajevo za 2014. godinu u iznosu većem za 8.153.592,00 KM na poziciji Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo u odnosu na sredstva planirana Nacrtom Budžeta Kantona Sarajevo koji je utvrdila Vlada Kantona Sarajevo, kako bi se mogla realizovati prava korisnika iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, a koja su propisana federalnim i kantonalnim zakonom i podzakonskim aktima iz navedenih oblasti.
3. Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo će pokrenuti aktivnosti na izradi informacionog sistema koji će omogućiti sveobuhvatnu analizu stanja u oblasti socijalne politike koja će podrazumijevati uvid u prava koja ostvaruju korisnici iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, a koja su propisana navedenim zakonima i podzakonskim aktima, sve u svrhu boljeg ciljanja socijalnih naknada prema građanima Kantona Sarajevo kojima je ona najpotrebnija.
4. Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo će shodno Zakonu o upravnom postupku u segmentu prava nadzora po službenoj dužnosti nastaviti aktivnosti na kontroli prvostepenih rješenja donijetih u skladu sa federalnim i kantonalnim zakonom i podzakonskim aktima, a u cilju bolje kontrole postupka priznavanja prava.
5. Izvještaj iz tačke 1. ovog Zaključka dostavlja se Skupštini Kantona Sarajevo na razmatranje.

P R E M I J E R

Suad Zeljković

Dostaviti:

1. Predsjedavajuća Skupštine Kantona Sarajevo
2. Skupština Kantona Sarajevo
3. Premijer Kantona Sarajevo
4. Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo,
5. Evidencija
6. A r h i v a

web: <http://vlada.ks.gov.ba>
e-mail: vlada@vlada.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-068, 562-070
Fax: + 387 (0) 33 562-211
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za rad, socijalnu politiku,
raseljena lica i izbjeglice

IZVJEŠTAJ
O STANJU U OBLASTI SOCIJALNE ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH
ŽRTAVA RATA I ZAŠTITE PORODICE SA DJECOM
U 2013. GODINI

Sarajevo, januar 2014. godine

SADRŽAJ

	Strana
UVOD.....	3
I – SOCIJALNA ZAŠTITA.....	4
II – ZAŠTITA CIVILNIH ŽRTAVA RATA	12
III – ZAŠTITA PORODICE SA DJECOM	17
IV – ZBIRNI PREGLED BROJA KORISNIKA I REALIZOVANA SREDSTVA PO SVIM OBLICIMA ZAŠTITE U 2013. GODINI	22

U V O D

Cilj Izvještaja je da u skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom („Službene novine FBiH“, br. 36/99, 54/04, 39/06 i 14/09), (u daljem tekstu: Federalni zakon), Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 16/02, 8/03, 2/06, 21/06, 17/10, 26/12 i 15/13), (u daljem tekstu: Kantonalni zakon), te podzakonskim aktima, kroz analizu broja korisnika osnovnih i dopunskih prava i na osnovu toga izdvojenih sredstava, pokaže stanje u ovim oblastima u protekloj godini u poređenju sa 2012. godinom, a u cilju analitičkog prikaza socijalnog statusa građana Kantona Sarajevo i realnog i preciznog planiranja budžetskih sredstva u 2014. godini potrebnih za ove namjene.

Izvještaj je rađen na osnovu podataka Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice (u daljem tekstu: Ministarstvo), podataka JU „Kantonalni centar za socijalni rad“ u čijoj je nadležnosti provođenje dijela zakona iz oblasti socijalne zaštite, te općinskih službi za rad, socijalna pitanja, zdravstvo, izbjegla i raseljena lica koje provode dio zakona iz oblasti zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.

Na osnovu mjesečnog evidentiranja broja korisnika po općinama i Kantonu Sarajevo ukupno za prvih jedanaest mjeseci 2013. godine, te izdvojenih sredstava za isti period u Izvještaju su tabelarno dati prosječno mjesečno izračunati podaci, a kroz tekst se ukratko komentariše zabilježeni trend svakog prava pojedinačno.

U protekloj godini je prosječno mjesečno u Kantonu Sarajevo evidentirano 50.846 korisnika nekog oblika prava za koje se izdvajaju finansijska sredstva, odnosno 11,59% od ukupnog broja stanovnika Kantona Sarajevo (440.744 - procijenjeni broj) i ostao je na nivou 2012. godine. Prosječno mjesečno izdvojena sredstva za ove namjene iznosila su 5.809.807,00 KM.

Podijelimo li prosječno mjesečno izdvojena sredstva sa prosječno mjesečnim brojem korisnika proizilazi da je svaki korisnik prosječno mjesečno primio 114,26 KM.

I - SOCIJALNA ZAŠTITA

Socijalna zaštita je djelatnost usmjerena na osiguranje socijalne sigurnosti građana i njihovih porodica u stanju socijalne potrebe, odnosno trajnog ili privremenog stanja u kojem se nađe pojedinac ili porodica uzrokovano ratnim događanjima, elementarnim nesrećama, ekonomskom situacijom, psihofizičkim stanjem pojedinca i drugim uzrocima koji se ne mogu otkloniti bez pomoći društvene zajednice.

1. Korisnici socijalne zaštite

Korisnici socijalne zaštite u smislu primjene Federalnog i Kantonalnog zakona su lica i porodice koje se nalaze u stanju socijalne potrebe i to:

- djeca bez roditeljskog staranja (304),
- lica sa invaliditetom i lica ometenih u fizičkom ili psihičkom razvoju (9.387),
- djeca čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama (1.134),
- odgojno zanemarena djeca (471),
- odgojno zapuštena djeca (393),
- materijalno neosigurana i za rad nesposobna lica (521)
- stara lica bez porodičnog staranja (3.171)
- lica sa društveno negativnim ponašanjem (73)
- lica i porodice u stanju socijalne potrebe kojima je usljed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite (12.020),
- lica i porodice koja bi svoju socijalnu sigurnost trebali ostvariti od primanja u skladu sa članom 8. Kantonalnog zakona, a ta primanja nisu dovoljna za podmirenje njihovih osnovnih životnih potreba (2.128) i
- lica izložena zlostavljanju i nasilju u porodici (1.469).

Prema podacima JU „Kantonalni centar za socijalni rad“ datim u tabeli 1., ukupan broj korisnika socijalne zaštite po kategorijama evidentiranim u službama socijalne zaštite općina u 2013.godini iznosio je 31.071.

Iz podataka prezentiranih u navedenoj tabeli evidentno je da je najveći broj korisnika po kategorijama evidentiran u općini Novi Grad 8.107, a najmanji u općini Trnovo 269. Porast broja korisnika evidentiran je u općinama Trnovo, Vogošća, Novo Sarajevo i Centar, dok se u ostalim općinama evidentira smanjenje broja istih.

Po kategorijama korisnika, u 2013. godini evidentiran je porast broja odgojno zanemarene djece za 39%, djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama 12% i odgojno zapuštene djece za 6%, starih lica bez porodičnog staranja i lica sa društveno negativnim ponašanjem 4%, lica i porodica u stanju socijalne potrebe kojima je usljed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik zaštite i lica sa invaliditetom i lica ometenih u psihičkom i fizičkom razvoju za 1%. Smanjenje broja korisnika evidentirano je u kategoriji djece bez roditeljskog staranja za 9%, lica izloženih nasilju u porodici 4%, lica i porodica u stanju socijalne potrebe kojima je usljed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik zaštite 3% i materijalno neobezbjeđenih i za rad nesposobnih lica 1%.

Tabela broj 1. Pregled korisnika socijalne zaštite evidentiranih u službama socijalne zaštite općina za 2013. godinu

SLUŽBE SOCIJALNE ZAŠTITE OPĆINE	KATEGORIJE											UKUPNO	%
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
STARI GRAD	29	1.115	64	36	34	52	251	8	1.853	243	51	3.736	12,03
CENTAR	37	1.193	24	34	78	75	382	0	1.388	190	234	3.635	11,71
NOVO SARAJEVO	35	1.530	456	57	56	78	281	33	1.900	277	340	5.043	16,24
NOVI GRAD	112	2.596	406	135	124	137	540	4	3.039	425	589	8.107	26,03
ILIDŽA	18	1.228	65	93	55	79	552	4	1.411	313	37	3.855	12,42
HADŽIĆI	23	573	18	33	8	12	522	0	778	151	18	2.136	6,88
VOGOŠĆA	25	616	26	17	8	33	271	24	1.080	78	57	2.235	7,20
ILIJAS	21	460	75	66	30	51	319	0	480	411	142	2.055	6,62
TRNOVO	4	76	0	0	0	4	53	0	91	40	1	269	0,87
UKUPNO OPĆINE	304	9.387	1.134	471	393	521	3.171	73	12.020	2.128	1.469	31.071	100,00
%	0,89	30,24	3,65	1,52	1,27	1,68	10,21	0,24	38,72	6,86	4,73	100,00	
UKUPNO KANTON												31.071	100,00

LEGENDA :

1. Djeca bez roditeljskog staranja	7. Stara lica bez porodičnog staranja
2. Lica sa invaliditetom i osobe ometena u fiz. i psih. razvoju	8. Lica sa društveno negativnim ponašanjem
3. Djeca čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama	9. Lica i porodice u stanju soc. potrebe kojima je usljed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik zaštite
4. Odgojno zanemarena djeca	10. Lica i porodice koja bi svoju socijalnu sigurnost trebali ostvariti od primanja u skladu sa članom 8. Kantonalnog zakona, a ta primanja nisu dovoljna za podmirenje njihovih osnovnih životnih potreba i
5. Odgojno zapuštena djeca	11. Lica izložene zlostavljanju i nasilju u porodici
6. Materijalno neobezbjeđene i za rad nesposobna lica	

2. Materijalna pomoć kao oblik socijalne zaštite

Naprijed navedenim korisnicima u skladu sa Federalnim i Kantonalnim zakonom i podzakonskim aktima pružaju se slijedeći oblici socijalne zaštite:

1. stalna novčana pomoć,
2. dodatak za njegu i pomoć druge osobe,
3. novčana naknada za pomoć i njegu od strane druge osobe,
4. jednokratna novčana pomoć,
5. izuzetna novčana pomoć,
6. novčana naknada za vrijeme čekanja na zaposlenje,
7. smještaj u drugu porodicu,
8. smještaj u ustanovu socijalne zaštite,
9. zdravstvena zaštita,
10. vanredno školovanje,
11. subvencioniranje troškova grijanja,
12. subvencioniranje troškova dženaze-sahrane-ukopa,
13. topli obrok u javnim kuhinjama,
14. ljebarske komisije.

Postupak za ostvarivanje naprijed navedenih prava po osnovu zakona i podzakonskih akata u prvom stepenu provode službe socijalne zaštite prema mjestu prebivališta podnosioca zahtjeva. U Kantonu Sarajevo u 2013. godini evidentirano je ukupno 15.019 korisnika koji su ostvarili naprijed navedene oblike zaštite kako slijedi:

1. Stalnu novčanu pomoć sa dodatkom za plaćanje komunalnih usluga u 2013.godini prosječno mjesečno ostvarilo je 538 korisnika, odnosno 3% manje u poređenju sa 2012. godinom. Za ovaj oblik zaštite prosječno mjesečno izdvojeno je oko 180,00 KM po korisniku. U ukupnom broju korisnika socijalnih davanja ovaj oblik socijalne zaštite učestvuje sa 3,61%. Najveći prosječni broj korisnika ovog prava evidentiran je u općini Novi Grad 140, a najmanji u općini Trnovo 6.

2. Dodatak za njegu i pomoć od druge osobe (I i II grupa) za osobe s invaliditetom starije od 65. godina i **novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane druge osobe** za stara i nemoćna lica u 2013.godini prosječno mjesečno ostvarilo je 3.624 korisnika, odnosno 8% više u poređenju sa 2012. godinom. Za ovaj oblik zaštite izdvojen je prosječno mjesečno iznos od oko 94,29 KM po korisniku. U ukupnom broju korisnika socijalnih davanja ovaj oblik socijalne zaštite učestvuje sa procentom od 24,30%. Najveći broj korisnika zabilježen je u općini Novi Grad 649, a najmanji u općini Trnovo 138. Broj korisnika u odnosu na 2012. godinu porastao je u općinama Ilijaš, Vogošća i Hadžići, dok je do smanjenja broja korisnika došlo je u općinama Trnovo, Ilidža, Novo Sarajevo i Centar. Razlog povećanja broja korisnika u općinama Kantona Sarajevo je uvođenje u pravo 90% i 100% lica sa invaliditetom starijih od 65 godina po osnovu izmjena i dopuna Kantonalnog zakona.

3. Jednokratnu novčanu pomoć u 2013. godini prosječno mjesečno ostvarilo je 334 korisnika, odnosno 10% manje u odnosu na 2012. godinu. Za ovaj oblik zaštite izdvojeno je oko 95,57 KM po korisniku i u ukupnom broju korisnika socijalnih davanja ovaj oblik socijalne zaštite učestvuje sa 2,24%. U odnosu na 2012. godinu broj korisnika jednokratnih novčanih pomoći smanjen je u svim općinama Kantona Sarajevo. Najveći broj korisnika zabilježen je u općini Novi Grad 64, a najmanji u općinama Centar i Vogošća 27, dok u općini Trnovo nije zabilježen ni jedan korisnik ovoga prava.

4. Izuzetnu novčanu pomoć u 2013. godini prosječno mjesečno ostvario je 27 korisnika, odnosno 23% manje u odnosu na 2012. godinu. Za ovaj oblik zaštite izdvojeno je po korisniku 241,48 KM i u ukupnom broju korisnika socijalnih davanja ovaj oblik socijalne zaštite učestvuje sa 0,18%. Najveći prosječni mjesečni broj korisnika evidentiran je u općini Novi Grad 10, a najmanji u općinama Ilidža i Centar 1, dok u općinama Trnovo i Hadžići nije evidentiran ni jedan korisnik ovog prava.

5. Novčanu nakanadu za vrijeme čekanja na zaposlenje za lica osposobljena za život i rad pod specijalnim uslovima u 2013. godini prosječno mjesečno ostvarilo je 497 korisnika, odnosno 1% manje u odnosu na 2012. godinu. Za ovaj oblik zaštite izdvojeno je prosječno mjesečno oko 120,48 KM po korisniku i u ukupnom broju korisnika socijalnih davanja ovaj oblik socijalne zaštite učestvuje sa 3,33%. Najveći broj korisnika ovog oblika zaštite evidentiran je u općini Novi Grad 178, a najmanji u općini Trnovo 3. Porast broja korisnika u odnosu na 2012. godinu evidentiran je u općinama Stari Grad, Centar, Ilidža, dok se u ostalim općinama evidentira smanjenje broja korisnika.

6. Smještaj u drugu porodicu u 2013. godini prosječno mjesečno ostvarilo je 51 korisnika, odnosno 4% manje u odnosu na 2012. godinu. Za ovaj oblik zaštite izdvojeno je oko 434,72 KM po korisniku mjesečno i u ukupnom broju korisnika ovaj oblik zaštite učestvuje sa 0,34%. Najveći broj korisnika ovog oblika zaštite zabilježen je u općini Novi Grad 11, a najmanji u općini Ilijaš 1, dok u općini Trnovo nije evidentiran ni jedan korisnik ovog prava. Porast broja korisnika u odnosu na 2012. godinu evidentiran je u općinama Ilijaš, Vogošća i Novi Grad, dok se u ostalim općinama evidentira smanjenje broja korisnika.

7. Smještaj u ustanovu socijalne zaštite prosječno mjesečno ostvarilo je 840 korisnika i ostao je na nivou 2012. godinu. Za ovaj oblik zaštite izdvojeno je oko 601,36 KM po korisniku i u ukupnom broju korisnika socijalnih davanja ovaj oblik socijalne zaštite učestvuje sa 5,63%. Najveći broj korisnika ovog oblika zaštite evidentiran je općini Novi Grad 239, a najmanji u općini Trnovo 5. Porast broja korisnika u odnosu na 2012. godinu evidentiran je u općinama Novi Grad za 5% i Vogošća za 11%. Iz prezentovanih podataka je vidljivo da se ovaj oblik zaštite, kao institucionalni oblik zbrinjavanja korisnika, više primjenjuje u odnosu na smještaj korisnika u drugu porodicu.

8. Zdravstvenu zaštitu u 2013. godini prosječno mjesečno ostvarilo je 2.014 korisnika, odnosno za 4% više korisnika u odnosu na 2012. godinu. Za ovaj oblik zaštite izdvojeno je 20,00 KM po korisniku i u ukupnom broju korisnika socijalnih davanja ovaj oblik socijalne zaštite učestvuje sa 13,51%. Najveći broj korisnika ovog prava evidentiran je u općini Novi Grad 524, a najmanji u općini Trnovo 84. Porast broja korisnika u odnosu na 2012. godinu evidentiran je u svim općinama, izuzev općina Novo Sarajevo i Centar.

9. Subvencioniranje troškova grijanja u 2013. godini ostvarilo je prosječno mjesečno 754 korisnika, odnosno 1% manje u odnosu na 2012. godinu. Za ovaj oblik zaštite izdvojeno je 70,00 KM po korisniku i u ukupnom broju korisnika ovaj oblik socijalnih davanja učestvuje sa 5,06%. U ukupnom broju korisnika, prosječno mjesečno 34,29% je korisnika čvrstog goriva, 13,16% centralnog grijanja, 16,07% gasa i 36,48% korisnika električne energije. Najveći broj korisnika zabilježen je u općini Novi Grad 149, a najmanji u općini Trnovo 13. Najveće povećanje broja korisnika evidentirano je u općini Hadžići i to za 42% i općini Ilijaš za 35%, dok se u ostalim općinama evidentira smanjenje broja korisnika.

10. Subvencioniranje troškova dženaze/sahrane/ukopa u 2013. godini prosječno mjesečno realizovano je za 6 odraslih lica, odnosno broj realizovanih dženaza/sahrana/ukopa smanjen je za 25% u odnosu na 2012. godinu. Po ovom pravu prosječno mjesečno realizovano je 1.117,00 KM i u ukupnom broju korisnika socijalnih davanja ovaj oblik socijalne zaštite učestvuje sa 0,04%. Najveći broj korisnika evidentiran je u općini Novi Grad 2, dok u općinama Hadžići, Vogošća, Ilijaš i Trnovo nije evidentiran ni jedan korisnik ovoga prava.

11. Pravo na topli obrok u javnim kuhinjama Kantona Sarajevo u 2013. godini prosječno mjesečno ostvarilo je 6.226 korisnika, odnosno 4% više u odnosu na 2012. godinu. Za ovaj oblik zaštite izdvojeno je oko 47,16 KM po korisniku mjesečno i u ukupnom broju korisnika socijalnih davanja ovaj oblik socijalne zaštite učestvuje sa 41,75%. Po kuhinjama, udio korisnika je slijedeći: "Crveni križ" 40,59%, "Merhamet" 26,66%, "Stari Grad" 14,14%, "Kruh Svetog Ante" 12,82% i Caritas 5,78%. Najveći broj korisnika ovog prava evidentiran je u općini Novi Grad 1.967, a najmanji u općini Ilijaš 123. U svim općinama Kantona Sarajevo došlo je do porasta broja korisnika. Najveće povećanje broja korisnika u odnosu na 2012. godinu zabilježeno je u općinama Hadžići i Ilijaš, dok u općini Trnovo nije evidentiran ni jedan korisnik ovoga prava.

3. Ostali oblici zaštite

a) Stambeno zbrinjavanje lica u stanju socijalne potrebe

U skladu sa Odlukom o zakupu stanova za lica u stanju socijalne potrebe u objektima O-9 i O-10 na lokaciji „Otes“, Ugovora o zakupu zaključen u Sarajevu između GPA Bosnia i Kantona Sarajevo i Odlukom o oslobađanju troškova ili dijela troškova zakupnine stana i troškova održavanja zajedničkih prostorija i uređaja u objektima O-9 i O-10 vrši se stambeno zbrinjavanje lica u stanju socijalne potrebe davanjem stanova u podzakup na lokaciji "Otes" O-9 i O-10.

U skladu sa Zaključkom Vlade Kantona Sarajevo, broj: 02-05-8403-28/12 od 29.03.2012. godine vrši se sufinansiranje podstanarstva za lica i porodice iz kategorije socijalno ugroženih. Za ove namjene u 2013. godini prosječno mjesečno izdvojeno je 79.777,00 KM.

b) Usluge stručnog socijalnog rada

Osim navedenog, licima i porodicama u stanju socijalnih potreba, putem JU Kantonalni centar za socijalni rad“, pružaju se usluge stručnog socijalnog rada.

Korisnicima socijalne zaštite u 2013. godini regulisano je 153.530 oblika, mjera i usluga stručnog socijalnog rada, što je za 1% više u odnosu na 2012. godinu.

c) Dodatni oblici zaštite

- Protokol o saradnji sa Fondacijom lokalne demokratije u realizaciji projekta „Sigurna kuća“ čiji je sastavni dio Ugovor o smještaju socijalno ugroženih lica žrtava nasilja u porodici. U Sigurnoj kući u 2013. godini prosječno mjesečno boravilo je 20 lica izloženih nasilju u porodici. Za ovaj vid zbrinjavanja iz budžeta JU „Kantonalni centar za socijalni rad“ izdvojeno je prosječno mjesečno 12.566,00 KM.

- Protokol o saradnji i prevenciji prosjačenja, skitnje i nelegalne ulične prodaje na području Kantona Sarajevo potpisan sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, Ministarstvom pravde i uprave, Ministarstvom zdravstva, Ministarstvom privrede, Ministarstvom prostornog uređenja i okoliša u svrhu prevencije i suzbijanja prosjačenja, skitnje i nelegalne ulične prodaje na području Kantona Sarajevo.

Osnov za utvrđivanje visine naprijed navedenih materijalnih davanja u oblasti socijalne zaštite po Kantonalnom zakonu je prosječna neto plaća ostvarena u Kantonu Sarajevo u prethodnoj godini (2012.godina), pomnožena sa odgovarajućim koeficijentom koja prema Uredbi o visini koeficijenta za obračun prosječne neto plaće ostvarene u Kantonu Sarajevo u 2012. godini donesenoj od strane Vlade Kantona Sarajevo iznosi 600,00 KM.

Statistički prikaz broja korisnika po općinama Kantona Sarajevo, oblicima zaštite i realizovanim novčanim sredstvima po istim u 2013.godini dati su u tabeli 1.1. i 1.2.

Ukupan broj korisnika oblika materijalnih davanja u 2013.godini u odnosu na 2012. godinu povećan za 3%. U svim općinama Kantona Sarajevo došlo je do porasta broja korisnika materijalnih prava, izuzev u općini Trnovo gdje se evidentira smanjenje broja korisnika. Najveće povećanje broja korisnika evidentirano je u općinama Hadžići za 16% i Ilijaš za 14%. Kada su u pitanju oblici zaštite, odnosno propisana prava, najveći rast bilježi se među korisnicima novčane naknade za pomoć i njegu od strane druge osobe za 8% i korisnicima prava na zdravstvenu zaštitu i prava na topli obrok za 4%.

Iz tabele 1.2. u kojoj je dat pregled realizovanih sredstava za socijalnu zaštitu, vidljivo je da je u 2013.godini visina prosječno mjesečno realizovanih sredstava po oblicima materijalnih davanja iznosila 1.586.597,00 KM. Od prosječno mjesečno realizovanih sredstava po oblicima materijalnih davanja, najveći dio u iznosu od 505.143,00 realizovan je za smještaj korisnika u ustanove socijalne zaštite. Zatim slijedi izdvajanje u iznosu od 341.728,00 KM za dodatak za njegu i pomoć od druge osobe i novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane druge osobe za stara i nemoćna lica, topli obrok 293.626,00 KM, stalnu novčanu pomoć 96.879,00 KM, smještaj socijalnih kategorija 79.777,00 KM, novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje 59.882,00 KM, subvencioniranje troškova grijanja 58.917,00 KM, zdravstvenu zaštitu 40.278,00 KM, jednokratne novčane pomoći 31.919,00 KM, smještaj u drugu porodicu 22.171,00 KM i subvencioniranje troškova dženaza/sahrana/ukopa 6.702,00 KM.

Posmatrano po općinama, najveći iznos realizovanih sredstava prosječno mjesečno bio je u općini Novi Grad 282.356,00 KM i općini Ilidža 166.984,00 KM, a najniže izdvajanje za korisnike u općini Trnovo 20.825,00 KM i općini Vogošća 71.093,00 KM.

Posmatrano u oblasti socijalne zaštite ukupan broj korisnika u 2013. godini iznosio je 15.019, odnosno 3% više u odnosu na 2012. godinu. Realizovana sredstva po svim oblicima materijalnih davanja u 2013. godini prosječno mjesečno iznosila su 1.586.597,00 KM.

Tabela broj 1.1. Pregled broja korisnika materijalnih pomoći kao oblika socijalne zaštite u 2013. godini (I-XI)

OPĆINA	PROSJEČNI MJESEČNI BROJ KORISNIKA												UKUPNO	%
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
STARI GRAD	81	288	59	4	41	2	103	257	0	86	1	823	1.745	11,70
CENTAR	74	350	27	1	63	10	129	217	0	66	1	837	1.775	11,90
NOVO SARAJEVO	70	452	50	2	61	10	127	186	0	98	1	1.092	2.149	14,41
NOVI GRAD	140	649	64	10	178	11	239	524	0	149	2	1.967	3.933	26,38
ILIDŽA	79	607	29	1	63	9	107	369	0	120	1	1.072	2.457	16,48
HADŽIĆI	21	455	28	0	24	5	39	104	0	52	0	139	867	5,81
VOGOŠĆA	19	343	27	2	29	3	40	105	0	27	0	173	768	5,15
ILIJAS	48	342	50	7	35	1	51	168	0	143	0	123	968	6,49
TRNOVO	6	138	0	0	3	0	5	84	0	13	0	0	249	1,67
UKUPNO OPĆINE	538	3.624	334	27	497	51	840	2.014	0	754	6	6.226	14.911	100,00
%	3,61	24,30	2,24	0,18	3,33	0,34	5,63	13,51	0,00	5,06	0,04	41,75	100,00	99,28
OSTALO:														
PREGLED LJEKARSKIH KOMISIJA													108	100,00
MRTVOROĐENA DJECA													0	0
UKUPNO OSTALO													108	0,85
UKUPNO KANTON													15.019	100,00

LEGENDA :

1. Stalna novčana pomoć	7. Smještaj u ustanovu socijalne zaštite
2. Dodatak za njegu i pomoć od druge osobe i novčana naknada za pomoć i njegu od strane osobe za stara i nemoćna lica	8. Zdravstvena zaštita
3. Jednokratna novčana pomoć	9. Vanredno školovanje
4. Izuzetna novčana pomoć	10. Subvencioniranje troškova grijanja
5. Novčana naknada za vrijeme čekanja na zaposlenje,	11. Subvencioniranje troškova dženaza/sahrana/ukopa
6. Smještaj u drugu porodicu	12. Narodne kuhinje

Tabela 1.2. Pregled realizovanih sredstava socijalne zaštite u 2013.godini (I-XI) (KM)

OPĆINA	PROSJEČNO MJESEČNO REALIZOVANA SREDSTVA											%	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		UKUPNO
STARI GRAD	14.151	26.449	4.499	938	4.975	952	67.134	5.136	0	6.254	920	131.408	11,23
CENTAR	13.468	34.614	2.683	284	7.615	4.079	76.682	4.316	45	5.281	1.307	150.374	12,85
NOVO SARAJEVO	12.461	45.889	5.141	433	7.353	4.247	78.404	3.727	0	7.235	1.183	166.073	14,19
NOVI GRAD	24.985	59.583	5.979	2.403	21.393	4.589	139.659	10.485	169	11.563	1.548	282.356	24,12
ILIDŽA	14.551	55.373	2.747	175	7.593	4.284	63.603	7.378	0	9.975	1.305	166.984	14,27
HADŽIĆI	3.659	44.530	2.763	0	2.881	1.994	24.981	2.074	0	4.136	172	87.190	7,45
VOGOŠĆA	3.649	31.413	3.107	589	3.556	1.267	23.168	2.106	0	2.129	109	71.093	6,07
ILIJAS	8.733	31.215	5.000	1.698	4.156	759	27.647	3.367	55	11.317	158	94.105	8,04
TRNOVO	1.222	12.662	0	0	360	0	3.865	1.689	0	1.027	0	20.825	1,78
UKUPNO OPĆINE	96.879	341.728	31.919	6.520	59.882	22.171	505.143	40.278	269	58.917	6.702	1.170.408	100,00
%	8,28	29,20	2,73	0,56	5,12	1,89	43,16	3,44	0,02	5,03	0,57	100,00	73,77
OSTALO:													
NARODNE KUHINJE												293626	70,55
POMOĆ GRAĐANIMA												28.333	6,81
SMJEŠTAJ SOCIJALNIH KATEGORIJA												79.777	19,17
TROŠKOVI LJEKARKE KOMISIJE												9.314	2,24
SAHRANA MRTVOROĐENE DJECE												139	0,03
PTT TROŠKOVI												5.000	1,20
UKUPNO OSTALO												416.189	26,23
UKUPNO KANTON												1.586.597	100,00

LEGENDA:

1. Stalna novčana pomoć	6. Smještaj u drugu porodicu
2. Dodatak za njegu i pomoć od druge osobe i novčana naknada za pomoć i njegu od strane osobe za stara i nemoćna lica	7. Smještaj u ustanovu socijalne zaštite
3. Jednokratna novčana pomoć	8. Zdravstvena zaštita
4. Izuzetna novčana pomoć	9. Vanredno školovanje
5. Novčana naknada za vrijeme čekanja na zaposlenje	10. Subvencioniranje troškova grijanja
	11. Subvencioniranje troškova dženaza/sahrana/ukopa

II - ZAŠTITA CIVILNIH ŽRTAVA RATA

U skladu sa Federalnim i Kantonalnim zakonom osnovna i dopunska prava koja mogu ostvariti civilne žrtve rata su:

1. lična invalidnina,
2. mjesečno lično novčano primanje,
3. dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica,
4. ortopedski dodatak,
5. porodična invalidnina,
6. zdravstvena zaštita,
7. pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala,
8. osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija i dokvalifikacija),
9. prioritetno zapošljavanje,
10. prioritetno stambeno zbrinjavanje,
11. psihološka pomoć i pravna pomoć.

Postupak za ostvarivanje naprijed navedenih prava civilnih žrtava rata u prvom stepenu provode općinski organi uprave Kantona Sarajevo. U 2013 godini evidentirano je 5.318 korisnika koji su ostvarili naprijed navedena prava vezana za materijalna davanja i to:

1. Lična invalidnina

Ličnu invalidninu u 2013. godini, prosječno mjesečno ostvarilo je 1.873 korisnika, odnosno 2% manje u poređenju sa 2012. godinom, u novčanom iznosu od 105,50 KM za VI grupu CŽR sa 60% oštećenja organizma do 586,15 KM za I grupu CŽR sa 100% oštećenja organizma. U ukupnom broju korisnika propisanih prava, ovaj oblik zaštite učestvuje sa 35,27%. Najveći broj korisnika ovog oblika zaštite zabilježeno je u općini Novi Grad 666, a najmanji u općini Trnovo 10. Smanjenje broja korisnika ovog prava u odnosu na 2012. godinu evidentirano je u svim općinama Kantona Sarajevo, izuzev općine Ilijaš u kojoj je porastao broj korisnika za 4%.

2. Mjesečno lično novčano primanje za lica iz člana 54. stav 3. Zakona

Mjesečno lično novčano primanje za lica iz člana 54. stav 3. Zakona ostvarilo je prosječno mjesečno 432 korisnika i to 586,15 KM po korisniku, odnosno 4% više u odnosu na 2012. godinu. U ukupnom broju korisnika ovaj oblik zaštite učestvuje sa 8,14%. Najveći broj korisnika ovog oblika zaštite evidentiran je u općini Novi Grad 135, a najmanji u općini Stari Grad 10, dok u općini Trnovo nije evidentiran nijedan korisnik ovog prava. Porast broja korisnika ovog prava u odnosu na 2012. godinu evidentiran je u svim općinama Kantona Sarajevo, izuzev općine Ilidža gdje je broj korisnika ovog prava ostao na nivou 2012. godine.

3. Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica

Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica ostvarilo je prosječno mjesečno 123 korisnika, odnosno 4% manje u odnosu na 2012. godinu. Za ovaj oblik zaštite isplaćen je mjesečni novčani dodatak u iznosu od 293,08 KM za CŽR III stepen invalidnosti (50%), do 586,15 za I stepen invalidnosti (100%). U ukupnom broju korisnika ovaj oblik zaštite učestvuje sa 2,32%. Najveći broj korisnika ovog oblika zaštite evidentiran je u općini Novi Grad 48, a najmanji u općini Ilijaš 3. U općini Trnovo nije evidentiran ni jedan korisnik ovog prava.

4. Ortopedski dodatak

Ortopedski dodatak ostvarilo je prosječno mjesečno 687 korisnika, odnosno 2% manje u odnosu na 2012. godinu. Za ovaj oblik zaštite isplaćeno je u mjesečnom iznosu od 99,65 KM CŽR III stepen invalidnosti (17%), do 169,98 KM za CŽR I stepen invalidnosti (29%). U ukupnom broju korisnika ovaj oblik zaštite civilnih žrtava rata učestvuje sa 12,94%. Najveći broj korisnika ovog prava evidentiran je u općini Novi Grad 214, a najmanji u općini Trnovo 4. Porast broja korisnika zabilježen je jedino općini Stari Grad, dok je u svim ostalim općinama došlo do smanjenja korisnika ovog prava, izuzev općine Ilijaš u kojoj je broj korisnika ostao na nivou 2012. godine.

5. Porodična invalidnina

Porodičnu invalidninu ostvarilo je prosječno mjesečno 1.918 korisnika, odnosno 2% manje u odnosu na 2012. godinu. Za ovaj oblik zaštite, a prema broju poginulih/nestalih članova domaćinstva, isplaćeno je mjesečno od 252,04 KM za jednog člana domaćinstva do 381,00 KM za četiri člana porodice i više. U ukupnom broju korisnika ovaj oblik zaštite civilnih žrtava rata učestvuje sa 36,12%. Najveći broj korisnika ovog oblika zaštite evidentiran je u općini Novi Grad 583 i općini Novo Sarajevo 321, a najmanji u općini Trnovo 10 i općini Hadžići 71. Porast broja korisnika evidentiran je samo u općini Vogošća, dok je u ostalim općinama evidentirano smanjenje broja korisnika ovog prava.

6. Zdravstvena zaštita

Civilne žrtve rata i članovi njihovog domaćinstva ostvaruju pravo po Kantonalnom zakonu na zdravstvenu zaštitu, ako to pravo ne mogu ostvariti po drugom osnovu. Ovo pravo u 2013.godini ostvarilo je prosječno mjesečno 277 korisnika, odnosno 6% manje u odnosu na 2012.godinu. Ovaj oblik zaštite u ukupnom broju korisnika učestvuje sa 5,22%. Najveći broj korisnika evidentiran je u općini Ilidža 83 i općini Novi Grad 77, a najmanji u općinama Stari Grad i Ilijaš 10. U općini Trnovo nije bilo evidentiranih korisnika ovog prava. Porast broja korisnika ovog prava u odnosu na 2012.godinu evidentiran je u općini Vogošća za 3% i općini Stari Grad za 2%, dok je u ostalim općinama evidentirano smanjenje broja korisnika.

Kategorija ostalo:

Broj pregleda komisije za ocjenu oštećenja organizma

Prvostepena i drugostepena ljekarska komisija dala je 8 nalaza i mišljenja o visini oštećenja organizma podnosioca zahtjeva, a u cilju eventualnog priznavanja statusa civilne žrtve rata i pripadajućih prava po tom osnovu.

7. Pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala

U 2013.godini nije evidentiran nijedan korisnik koji je ostvario pravo na pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala.

8. Osposobljavanje za rad i prioritetno zapošljavanje

Civilne žrtve rata imaju prioritetno pravo na osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija i dokvalifikacija) i pravo na prioritetno zapošljavanje pod uvjetima i na način predviđen aktivnom politikom zapošljavanja, koja se provodi u skladu sa propisima o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.

Statistički prikaz broja korisnika po općinama Kantona Sarajevo, oblicima zaštite i realizovanim novčanim sredstvima po istim u 2013. godini dati su u tabelama 2.1. i 2.2.

Iz statističkih podataka prezentovanih u tabeli 2.1. evidentno je da je u 2013. godini ukupan broj korisnika po osnovu zaštite civilnih žrtava rata 5.318, odnosno 2% manji u poređenju sa 2012. godinom. Najveće smanjenje broja korisnika evidentirano je u općinama Centar i Trnovo za 4%. Kada su u pitanju oblici zaštite, odnosno propisana prava, rast broja korisnika od 4% bilježi se jedino među korisnicima ličnog novčanog primanja za lica iz člana 54. stav 3. Zakona.

Iz tabele 2.2. u kojoj je dat pregled realizovanih sredstava po osnovu zaštite civilnih žrtava rata, vidljivo je da je u 2013. godini visina prosječno mjesečno realizovanih sredstava po oblicima materijalnih davanja iznosila 1.307.491,00 KM. Od prosječno mjesečno realizovanih sredstava po oblicima materijalnih davanja, najveći dio u iznosu od 490.935,00 KM realizovan je za porodične invalidnine. Zatim slijedi izdvajanje u iznosu od 402.398,00 KM za ličnu invalidninu, lično novčano primanje za lica iz člana 54. stav 3. Zakona 257.452,00 KM, ortopedski dodatak 87.358,00 KM, dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica 63.112,00 KM i zdravstvenu zaštitu 5.565,00 KM.

Razlog povećanja izdvajanja budžetskih sredstava na ime naknada civilnih žrtava rata je Odluka o povećanju osnovice za obračun mjesečnih novčanih naknada za civilne žrtve rata Federalnog ministarstva rada i socijalne politike broj 06-41/3-2214/13 od 06.08.2013. godine i Instrukcija Federalnog ministarstva broj 06-41/3-2214/13 od 06.08.2013. godine na osnovu koje su uvećani iznosi za naprijed navedena prava i utvrđeni su u Naredbi o izmjenama i dopunama Naredbe o iznosima po Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 38/13).

Sredstva za isplatu po osnovu zaštite civilnih žrtava rata obezbjeđuju se u omjeru od oko 70% iz budžeta Federacije BiH i od oko 30% iz budžeta Kantona Sarajevo.

Tabela broj 2.1. Pregled broja korisnika po osnovu zaštite CŽR u 2013.godini (I-XI)

	BROJ KORISNIKA						UKUPNO	%
	1	2	3	4	5	6		
STARI GRAD	158	10	9	59	200	10	446	8,40
CENTAR	285	16	21	141	209	34	706	13,30
NOVO SARAJEVO	289	78	18	113	321	34	853	16,06
NOVI GRAD	666	135	48	214	583	77	1.723	32,45
ILIDŽA	247	82	16	81	300	83	809	15,24
HADŽIĆI	59	33	4	28	71	15	210	3,95
VOGOŠĆA	103	52	4	36	133	14	342	6,44
ILIJAS	56	26	3	11	91	10	197	3,71
TRNOVO	10	0	0	4	10	0	24	0,45
UKUPNO OPĆINE	1.873	432	123	687	1.918	277	5.310	100,00
%	35,27	8,14	2,32	12,94	36,12	5,22	100,00	99,82%
OSTALO:								
POM. U TROŠ LIJEČ. I NAB. ORT. POMAGALA								0,00
BROJ PREGLEDA KOMISIJE ZA OCJENU OŠTEĆENJA ORGANIZMA							8	100,00
UKUPNO OSTALO							8	0,15
UKUPNO KANTON							5.318	100,00

LEGENDA :

1. Lična invalidnina
2. Mjesečno lično novčano primanje za lica iz člana 54. stav 3. Zakona
3. Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica
4. Ortopedski dodatak
5. Porodična invalidnina
6. Zdravstvena zaštita

Tabela broj 2.2. Pregled realizovanih sredstava po osnovu CŽR u 2013. godini (I-XI) (KM)

OPĆINA	PROSJEČNO MJESEČNO REALIZOVANA SREDSTVA							UKUPNO	%
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.		
STARI GRAD	37.085	5.862	4.807	7.634	50.015	204	0	105.607	8,08
CENTAR	65.413	9.958	11.120	17.850	51.641	684	1	156.667	11,99
NOVO SARAJEVO	61.517	46.304	8.662	14.271	79.947	680	0	211.381	16,18
NOVI GRAD	142.598	79.628	24.234	27.643	154.533	1.549	0	430.185	32,92
ILIDŽA	49.408	48.683	8.409	10.025	76.723	1.656	0	194.904	14,91
HADŽIĆI	13.665	19.556	2.051	3.722	18.339	307	0	57.640	4,41
VOGOŠĆA	20.641	31.800	2.344	4.414	33.762	289	0	93.250	7,14
ILIJAS	9.974	15.661	1.485	1.295	23.290	196	0	51.901	3,97
TRNOVO	2.097	0	0	504	2.685	0	0	5.286	0,40
UKUPNO OPĆINE	402.398	257.452	63.112	87.358	490.935	5.565	1	1.306.821	100,00
%	30,79	19,70	4,83	6,68	37,57	0,43	0,00	100,00	99,95
OSTALO:									
POMOĆ U TROŠ. LIJEČ. I NAB. ORT. POMAGALA								0	0,00
TROŠKOVI KOMISIJE ZA OCJENU OŠTEĆENJA ORGANIZMA								670	100,00
UKUPNO OSTALO								670	0,05 100,00
UKUPNO KANTON								1.307.491	100,00

LEGENDA :

1. Lična invalidnina
2. Mjesečno lično novčano primanje za lica iz član 54. stav 3. Zakona
3. Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica
4. Ortopedski dodatak
5. Porodična invalidnina
6. Zdravstvena zaštita
7. Bankarske usluge

III – ZAŠTITA PORODICE SA DJECOM

U okviru oblasti zaštite porodice sa djecom, a u skladu sa važećim zakonskom regulativom, roditelji i djeca, odnosno porodice u Kantonu Sarajevo mogu ostvariti slijedeće oblike zaštite:

1. dodatak na djecu,
2. uvećani dodatak na djecu,
3. zdravstvena zaštita djeteta,
4. naknadu umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu, za vrijeme dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta,
5. novčanu pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja žene-majke koja nije u radnom odnosu,
6. jednokratnu novčanu pomoć za opremu novorođenog djeteta,
7. pomoć u prehrani djeteta do šest mjeseci ili dodatna ishrana za majku-dojilju,
8. subvencioniranje smještaja djeteta/ce uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja.

Postupak za ostvarivanje naprijed navedenih prava po osnovu zaštite porodice sa djecom u prvom stepenu provode općinski organi uprave Kantona Sarajevo. U 2013. godini evidentirano je prosječno mjesečno 30.509 korisnika koji su ostvarili naprijed navedena prava vezana za materijalna davanja i to:

1. Dodatak na djecu

Dodatak na djecu u 2013. godini ostvarilo je prosječno mjesečno 24.757 djece. Od navedenog broja 14.231 dijete primalo je dječiji dodatak u iznosu od 33,00, KM odnosno 2% više u odnosu 2012. godinu, a 10.526 djece uvećani dječiji dodatak u iznosu od 49,50 KM, odnosno 6% manje u poređenju sa 2012. godinom. U ukupnom broju korisnika, ovaj oblik zaštite učestvuje sa 81,15%. Najveći broj korisnika dodatka na djecu zabilježen je u općini Novi Grad 6.230, a najmanji u općini Trnovo 136. Porast broja korisnika ovog prava u odnosu na 2012. godinu evidentiran je u općini Novi Grad za 5%, dok se u ostalim općinama evidentira smanjenje broja korisnika ovog prava.

2. Zdravstvena zaštita

Zdravstvenu zaštitu u 2013.godini prosječno mjesečno ostvarilo je 1.076 korisnika u iznosu od 20,00 KM po korisniku. Broj korisnika zdravstvene zaštite porastao je za 4% u odnosu na 2012. godinu. U ukupnom broju korisnika ovaj oblik zaštite učestvuje sa 3,53%. Najveći broj korisnika ovog prava zabilježen je u općini Novi Grad 261, a najmanji u općini Trnovo 4. Porast broja korisnika evidentiran je u svim općinama Kantona Sarajevo, izuzev općina Vogošća i Ilijaš.

3. Naknada umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu

Naknadu umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta ostvarile su prosječno mjesečno 1.935 korisnice. Visina naknade se utvrđuje u visini od 60% od prosječne plaće ostvarene u Kantonu Sarajevo, s tim da isti ne može biti manji od najniže plaće za uposlenike u skladu sa Općim kolektivnim ugovorom. Visina naknade se utvrđuje za svaki mjesec i za mjesec novembar 2013.godine utvrđena je u iznosu od 458,00 KM. Na ovaj iznos uplaćuju se i doprinosi za penzijsko i zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti u iznosu od 60,644% (277,75 KM po porodilji), što znači da je u bruto iznosu iz budžeta Kantona Sarajevo na ime naknade po porodilji prosječno mjesečno uplaćeno 735,75 KM po porodilji. U ukupnom broju korisnika ovaj oblik zaštite učestvuje sa 6,34%. Najveći broj korisnica zabilježen je općini Novi Grad 572, a najmanji u općini Trnovo 3.

4. Novčana pomoć za vrijeme trudnoće ženi-majci koja nije u radnom odnosu

Novčanu pomoć za vrijeme trudnoće, porođaja ženi-majci koja nije u radnom odnosu ili se nalazi na redovnom školovanju ostvarile su 1.882 korisnice u iznosu od 120,00 KM. Broj korisnica ovog ostao je na istom nivou u odnosu na 2012. godinu. U ukupnom broju korisnica ovaj oblik zaštite učestvuje sa 6,17%. Najveći broj korisnica ovog prava zabilježen je u općini Novi Grad 528, a najmanji u općini Trnovo 8.

5. Jednokratna pomoć za opremu novorođenog djeteta

Jednokratnu pomoć za opremu novorođenog djeteta prosječno mjesečno ostvarilo je 87 korisnica u iznosu od 210,00 KM. Broj korisnica ovog prava smanjen je za 6% u odnosu na 2012. godinu. U ukupnom broju korisnica ovaj oblik zaštite učestvuje sa 0,29%. Najveći broj korisnica ovog prava zabilježen je u općini Novi Grad 24, najmanji u općini Stari Grad 6, dok u općini Trnovo nije evidentirana nijedna korisnica ovog prava.

6. Pomoć u prehrani djeteta do šest mjeseci ili dodatna ishrana za majku-dojilju

Pravo na prehranu djeteta do šest mjeseci ili dodatnu ishranu za majku-dojilju u 2013. godini ostvarilo je prosječno mjesečno 500 korisnica u iznosu od 48,00 KM. Broj korisnica ovog prava smanjen je za 4% u odnosu na 2012. godinu. U ukupnom broju korisnica ovaj oblik zaštite učestvuje sa 1,64%. Najveći broj korisnica ovog prava zabilježen je u općini Novi Grad 142, a najmanji u općini Trnovo 1.

7. Subvencioniranje smještaja djece uz osigurnu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja

Subvencioniranje smještaja djece uz osigurnu ishranu ustanovama predškolskog odgoja ostvarilo je prosječno mjesečno 272 korisnika i to: 154 korisnika (100%) subvencioniranje u iznosu od 140,00 KM, 49 korisnika (50%) subvencioniranja u iznosu od 70,00 KM i 69 korisnika (30%) subvencioniranja u iznosu od 42,00 KM. Broj korisnika ovog prava povećan je za 12% u odnosu na 2012. godinu. U ukupnom broju korisnika ovaj oblik zaštite učestvuje sa 0,89%. Najveći porast broja korisnika ovog prava zabilježen je u općini Novo Sarajevo za 30%, dok je najveće smanjenje broja korisnika evidentirano u općini Vogošća za 7%, a u općini Trnovo nije evidentiran ni jedan korisnik ovoga prava. Najveći broj korisnika ovoga prava je zabilježen u općini Novi Grad 96, a najmanji u općini Ilijaš 12, dok u općini Trnovo nije evidentiran ni jedan korisnik ovoga prava.

Osnov za utvrđivanje visine naprijed navedenih materijalnih davanja u oblasti zaštite porodice sa djecom je prosječna neto plaća ostvarena u Kantonu Sarajevo ostvarena u prethodnoj godini pomnožena sa odgovarajućim koeficijentom koja prema Uredbi o visini koeficijenta za obračun prosječne neto plaće ostvarene u Kantonu Sarajevo u 2013. godini donesenoj od strane Vlade Kantona Sarajevo iznosi 600,00 KM.

Statistički prikaz broja korisnika po općinama Kantona Sarajevo, oblicima zaštite i realizovanim novčanim sredstvima po istim u 2013. godini dati su u tabelama 3.1. i 3.2. s ciljem praćenja stanja u oblasti zaštite porodice sa djecom, odnosno broja korisnika po propisanim pravima i izdvojenim budžetskim sredstvima po istim.

Iz statističkih podataka prezentovanih u tabeli 3.1. evidentno je da je ukupan broj korisnika po osnovu zaštite porodice sa djecom u 2013. godini iznosio 30.509 što u odnosu na 2012. godinu predstavlja smanjenje od 1%. Najveće povećanje broja korisnika zabilježeno je među korisnicima prava na subvencioniranje troškova boravka djeteta u predškolskim ustanovama 12% i korisnicima prava na zdravstvenu zaštitu 4%. Smanjenje broja korisnika za 6% evidentiran je među korisnicima uvećanog dječijeg dodatka i korisnicima jednokratne pomoći za opremu novorođenog djeteta.

Iz tabele 3.2. u kojoj je dat pregled realizovanih sredstava po osnovu zaštite porodice sa djecom, vidljivo je da je u 2013. godini visina prosječno mjesečno realizovanih sredstava po oblicima materijalnih davanja iznosila 2.915.719,00 KM i za 2% je manji u odnosu na 2012. godinu. Najveći iznos sredstava iz Budžeta Kantona Sarajevo u iznosu od 1.508.022,00 KM prosječno mjesečno izdvojen je na ime naknade umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu i dodatka na djecu 1.045.868,00 KM, a najmanji za zdravstvenu zaštitu djece u iznosu od 21.520,00 KM i jednokratne novčane pomoći za opremu novorođenog djeteta u iznosu od 18.251,00 KM.

Tabela broj 3.1. Pregled broja korisnika po osnovu zaštite porodice sa djecom u 2013.godini (I-XI)

OPĆINA	PROSJEČNI MJESEČNI BROJ KORISNIKA								UKUPNO	%
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.		
STARI GRAD	938	801	94	166	149	6	41	33	2.228	7,30
CENTAR	1.061	906	172	264	191	9	42	34	2.679	8,78
NOVO SARAJEVO	1.178	1.509	95	362	218	8	52	48	3.470	11,37
NOVI GRAD	3.657	2.573	261	572	528	24	142	96	7.853	25,74
ILIDŽA	2.786	1.902	256	286	312	15	80	16	5.653	18,53
HADŽIĆI	1.570	857	84	82	161	8	49	17	2.828	9,27
VOGOŠĆA	1.238	1.084	49	128	155	9	47	16	2.726	8,94
ILIJAS	1.739	822	61	72	160	8	46	12	2.920	9,57
TRNOVO	64	72	4	3	8	0	1	0	152	0,50
UKUPNO OPĆINE	14.231	10.526	1.076	1.935	1.882	87	500	272	30.509	100,00
%	46,65	34,50	3,53	6,34	6,17	0,29	1,64	0,89	100,00	
UKUPNO KANTON									30.509	100,00

LEGENDA :

1. Dodatak na djecu
2. Uvećani dodatak na djecu
3. Zdravstvena zaštita djece
4. Naknada umjesto plaće ženi - majci u radnom odnosu
5. Novčana pomoć ženi majci koja nije u radnom odnosu
6. Jednokratna novčana pomoć za opremu novorođenog djeteta
7. Pomoć u prehrani djeteta do 6 mjeseci ili dodatna ishrana za majku-dojilju
8. Subvencija obdaništa

Tabela broj 3.2. Pregled realizovanih sredstava po osnovu zaštite porodice sa djecom u 2013. godini (I-XI) (KM)

OPĆINA	PROSJEČNO MJESEČNO REALIZOVANA SREDSTVA							UKUPNO	%
	1	2	3	4	5	6	7		
STARI GRAD	32.923	43.114	1.884	130.884	18.803	1.298	1.854	230.760	8,06
CENTAR	37.725	50.661	3.435	216.865	24.914	1.795	2.543	337.938	11,81
NOVO SARAJEVO	41.054	76.857	1.909	268.658	28.948	1.775	3.233	422.434	14,76
NOVI GRAD	132.399	145.148	5.240	452.511	70.774	5.116	6.373	817.561	28,56
ILIDŽA	92.379	94.656	5.116	221.160	41.017	3.131	4.242	461.701	16,13
HADŽIĆI	54.237	44.136	1.671	64.874	20.738	1.604	1.650	188.910	6,60
VOGOŠĆA	40.845	53.681	979	97.816	19.347	1.795	1.807	216.270	7,56
ILIJAS	58.297	42.128	1.213	52.945	19.767	1.680	1.553	177.583	6,20
TRNOVO	2.100	3.528	73	2.309	1.025	57	103	9.195	0,32
UKUPNO OPĆINE	1.045.868		21.520	1.508.022	245.333	18.251	23.358	2.862.352	100,00
%	36,54		0,75	52,68	8,57	0,64	0,82	100,00	98,17
OSTALO:									
SUBVENCIJA OBDANIŠTA								28.071	52,60
POM. U PREHRANI DJET. ILI DOD. HRANA ZA MAJKE								24.251	45,44
OBILJEŽAVANJE DJEČIJE NEDJELJE								1.045	1,96
UKUPNO OSTALO								53.367	1,83
UKUPNO KANTON								2.915.719	100,00

LEGENDA :

1. Dodatak na djecu
2. Uvećani dodatak na djecu
3. Zdravstvena zaštita djece
4. Naknada umjesto plaće ženi - majci u radnom odnosu
5. Novčana pomoć ženi - majci koja nije u radnom odnosu
6. Jednokratna novčana pomoć za opremu novorođenog djeteta
7. PTT i ostali troškovi

IV – ZBIRNI PREGLED BROJA KORISNIKA I REALIZOVANA SREDSTVA ZA PRIMJENU FEDERALNOG I KANTONALNOG ZAKONA U 2013.GODINI

U tabeli 4.1 dat je pregled ukupnog broja korisnika po svim vidovima zaštite. Evidentno je, da je od prosječnog mjesečnog broja korisnika 50.846, udio korisnika socijalne zaštite je 15.019 (29,54%), korisnika zaštite civilnih žrtava rata 5.318 (10,46%) i korisnika zaštite porodice sa djecom 30.509 (60,00%).

Broj korisnika je smanjen u oblasti zaštite porodice sa djecom za 1% i u oblasti zaštite civilnih žrtava rata za 2% , dok je broj korisnika prava iz oblasti socijalne zaštite povećan za 3% u odnosu na prethodnu godinu.

Najveći prosječni mjesečni broj korisnika evidentiran je u općini Novi Grad 13.509, a najmanji u općini Trnovo 425. U Kantonu Sarajevo zabilježeno je smanjenje broja korisnika u općinama Centar, Ilidža, Hadžići i Ilijaš za 1%, općini Trnovo za 10%, dok je u općinama Stari Grad, Novo Sarajevo i Vogošća broj korisnika ostao isti u odnosu na prethodnu godinu. Porast broja korisnika bilježi se jedino u općini Novi Grad i to za 3%.

Ako se posmatra udio ukupnog broja korisnika prema broju stanovnika općina, vidi se da su iznad prosjeka Kantona (11,59%) općine: Ilijaš 21,58%, Trnovo 17,47%, Hadžići 17,20%, Vogošća 16,34%, Ilidža 14,85%, a ispod prosjeka Kantona općine: Stari Grad 10,40%, Novi Grad 10,77%, Novo Sarajevo 8,80% i Centar 7,41%.

U tabeli 4.2. dat je pregled realizovanih sredstava za primjenu Zakona i podzakonskih akata iz navedenih oblasti. Evidentno je da su prosječno mjesečno za ove namjene izdvajana finansijska sredstava u iznosu od 5.809.807,00 KM. Iz navedene tabele je vidljivo je da je udio sredstava za socijalnu zaštitu u ukupno izdvojenim sredstvima 27,30% (1.586.597,00 KM), za zaštitu civilnih žrtava rata 22,50% (1.307.491,00 KM) i oblast zaštite porodice sa djecom 50,20% (2.915.719,00 KM).

Smatramo bitnim istaći činjenicu da su za ove namjene Nacrtom budžeta Kantona Sarajevo za 2014.godinu koji je utvrdila Vlada Kantona Sarajevo na poziciji Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo planirana su sredstva od 61,816.300,00 KM, što predstavlja umanjene sredstava potrebnih za ove namjene za 8,153.592,00 KM na godišnjem nivou. Za realizaciju prava korisnika iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom prosječno mjesečno potrebnih sredstava u prvih jedanaest mjeseci 2013.godine bilo je potrebno izdvojiti prosječno mjesečno 5,809.807,00 KM, što znači da će za realizaciju navedenog u 2014.godini nedostajati prosječno mjesečno 679.466,00 KM.

Za oblast zaštite porodice sa djecom potrebna sredstva su umanjena za 2,948.628,00 KM, odnosno 245.719,00 KM prosječno mjesečno.

Za oblast zaštite civilnih žrtava rata na poziciji budžetskih sredstava nedostaje 172.000,00 KM, ali je dovoljno planirano na grantu Federacije.

Za oblast socijalne zaštite potrebna sredstva su umanjena za 5,032.964,00 KM, odnosno 419.414,00 KM prosječno mjesečno.

Napominjemo da se ovdje radi o egzistencijalnim pravima socijalno najugroženijih građana Kantona Sarajevo, a pri tom se radi o pravima koja su utuživa.

Na bazi gore prikazanih analitičkih podataka, a imajući u vidu da se ovdje radi o pravima pojedinaca koja su priznata naprijed navedenim zakonskim i podzakonskim aktima i koja su u pravilu egzistencijalnog karaktera i pri tome utuživa predlažemo slijedeće:

V - M J E R E:

1. Planirati sredstva u Budžetu Kantona Sarajevo za 2014.godinu u iznosu većem za 8,153.592,00 KM na poziciji Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo u odnosu na sredstva planirana Nacrtom budžeta Kantona Sarajevo koji je utvrdila Vlada Kantona Sarajevo, kako bi se mogla realizovati prava korisnika iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, a koja su propisana zakonom i podzakonskim aktima iz navedenih oblasti.
2. Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo će pokrenuti aktivnosti na izradi informacionog sistema koji će omogućiti sveobuhvatnu analizu stanja u oblasti socijalne politike koja će podrazumijevati uvid u prava koja ostvaruju korisnici iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, a koja su propisana zakonom i podzakonskim aktima iz navedenih oblasti, sve u svrhu boljeg ciljanja socijalnih naknada prema građanima Kantona Sarajevo kojima je ona najpotrebnija.
3. Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo će shodno Zakonu o upravnom postupku, a u segmentu prava nadzora po službenoj dužnosti nastaviti aktivnosti na kontroli prvostepenih rješenja donijetih u skladu sa Federalnim i Kantonalnim zakonom i podzakonskim aktima, a u cilju bolje kontrole postupka priznavanja prava.

Tabela broj 4.1. Pregled ukupnog broja korisnika po osnovu zakona u 2013. godini (I-XI)

OPĆINA	PROSJEČNI MJESEČNI BROJ KORISNIKA				%	Br. korisnika/ br.stanovnika (%)	Stan. Općine / Kantona (%)
	1	2	3	UKUPNO			
STARI GRAD	1.745	446	2.228	4.419	8,71	10,40	9,69
CENTAR	1.775	706	2.679	5.160	10,17	7,41	15,88
NOVO SARAJEVO	2.149	853	3.470	6.472	12,76	8,80	16,77
NOVI GRAD	3.933	1.723	7.853	13.509	26,63	10,77	28,58
ILIDŽA	2.457	809	5.653	8.919	17,58	14,85	13,69
HADŽIĆI	867	210	2.828	3.905	7,70	17,20	5,17
VOGOŠĆA	768	342	2.726	3.836	7,56	16,34	5,35
ILIJAS	968	197	2.920	4.085	8,05	21,58	4,31
TRNOVO	249	24	152	425	0,84	17,47	0,55
UKUPNO OPĆINE	14.911	5.310	30.509	50.730	100,00	11,56	100,00
OSTALO	108	8	0	116	0,23	0,03	
UKUPNO KANTON	15.019	5.318	30.509	50.846	100,00	11,59	
%	29,54	10,46	60,00	100,00			

LEGENDA :

1. Socijalna zaštita
2. Zaštita civilnih žrtava rata
3. Zaštita porodice sa djecom

Tabela broj 4.2. Pregled realizovanih sredstava za primjenu zakona u 2013. godini (I-XI) (KM)

OPĆINA	PROSJEČNO MJESEČNO REALIZOVANA SREDSTVA				UKUPNO 2013	%
	1	2	3	UKUPNO		
STARI GRAD	131.408	105.607	230.760	467.775	5,613.300	8,76
CENTAR	150.374	156.667	337.938	644.979	7,739.748	12,08
NOVO SARAJEVO	166.073	211.381	422.434	799.888	9,598.656	14,98
NOVI GRAD	282.356	430.185	817.561	1,530.102	18,361.224	28,66
ILIDŽA	166.984	194.904	461.701	823.589	9,883.068	15,43
HADŽIĆI	87.190	57.640	188.910	333.740	4,004.880	6,25
VOGOŠĆA	71.093	93.250	216.270	380.613	4,567.356	7,12
ILIJAS	94.105	51.901	177.583	323.589	3,883.068	6,06
TRNOVO	20.825	5.286	9.195	35.306	423.672	0,66
UKUPNO OPĆINE	1.170.408	1,306.821	2,862.352	5,339.581	64,074.972	100,00
OSTALO	416.189	670	53.367	470.226	5,2642.712	8,10
UKUPNO KANTON	1,586.597	1,307.491	2,915.719	5,809.807	69,717.684	100,00
%	27,30	22,50	50,20	100,00		

LEGENDA :

1. Socijalna zaštita
2. Zaštita civilnih žrtava rata
3. Zaštita porodice sa djecom